

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordatca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOSZVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királytér 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 23. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agen (Stadt-Seilerstätte 2.) Súddecke Annoncen Expedition Stuttg. Nyitólírt cikkek: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési feltételek

„Kolosz. Közlöny“

1872-iki folyamára:

11 hóra	11 ft o. é.
félre	6 „ „
évnegyedre	3 „ „
egy hóra	1 „ „

Az előfizetés minden hó 15-től megújítható.

Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztőség, Demjén László ur könyv- és Keresztény Pál ur papírkereskedése.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Nagy a harag Izraelben.

E lapnak idei 31-ik számában, a 40-es bizottság által városunk képviselőitére is ráerősítve, 900 ftal (nem 1000-el, ezt tévedésnek elismerem) rendezett rendőrbírói intézménynek az igazságügyminiszter által közelebbről rendeltetileg eltöröléséről irt közleményemre a „Kelet“ 33-ik száma egy öt hasábos vezércikket tesz közzé, úgy látszik, önigazololás inkább, mint visszatorlás; mert a visszatorlási rész komoly férfiak előtt valóban a nevelésig rosszán sikerült. Mindenekelőtt tudásul veszem, hogy böcs elleneink e tekintetben a pennával hadonázó kisebbség nyomába léptek. Önök állítása szerint kevés logikával s csekély józan értelemmel bíró vitázókra nézve hízog, hogy ily nagy szellemek követik példájukat.

A mi abban az önigazolásiatban lényeg, s a mi a nem botrányt kereső olvasó figyelmét megérdemli, az, bár mint csúrik-esavarják önk a dolgót, nem más, mint az, hogy a 40-esek erős értelmiségű, logikus fejei által megteremtett rendőrbírói intézmény nincs többé! Hogy itt még is a vezércikk halott, mely igazat irt, s nem a bírói intézmény, mely ma már nem létezik, ezt csak önk beláthatatlan mélységű józan esze állíthatja. Megengedik-e valamicske befolyással volt? Dehogyan engedik, hiszen ide igazságérzet s férfiaság kell — ez pedig önökben nincs. Tudják-e önk, hogy: *erroris agnitio est dimidia emendatio*? Tetteik nem mutatják.

Hogy folyt a vita, mit mondtam én vagy más? erre nézve kinyilatkoztatom, hogy én elől megjelölt cikket minden pontjában tartom s azért felelek, a mit önk a Külön Javallat indoklásából idéztek, azért felelek annak szerzői; én e helyen csak annyit tartok megjegyezni erkölcsi kötelességnek, hogy ha önk jogot vesznek maguknak a miniszteri idézett rendeletet úgy magyarázni, hogy az önöknek adott igazat, mert elismerte, hogy a kihágások elintézése bírói functio, tehát annak, a ki e felfogást nem osztja vagy be nem vallja, nincs szemérme: akkor én arról, a ki az érintett cikkből azt követeli, hogy a rendőrbírói intézmény eltörölésének s a város 900 forint terühtől megszabadulásának (nem az azt ostromló kisebbség, hanem) azok örövendhetnek teljes joggal, a kik ez intézmény felállítására szavaztak — én az ezt állító-ról azt mondom, hogy ő sophisticus hypocrita s ha arczája volna, ilyet nem mondana.

A mely joggal az érintett cikkíró az én dologfelfogásomról az első állíthatja, nekem az ő dologfelfogásáról az utolsót állítanom szintén jogom van.

Vannak ama cikkekben még az érintett lényegnek némi garizmosai is, mikre szintén reflectálok. Az író ellenem az oh népi fulános szöveget használja. Tudásul veszem s mint a csöcselék-szót régebben regisztrálok; egyszersmind pedig azt is megjegyzem, hogy ha a két vérték gunyolják e népt, ez rut, de ennek van értelme; ha azonban olyanok teszik, kiknek apjuk, testvéreik, sőt maguk a nép vére ontása által lettek azzá, a mik, ez bosszantó vértagadás!

A cikk-író a tanácsosokat a királyi törvényszéki bírákkal egy rangnak állítja. Hála istennek! De ez tán csak nem a 40-esek érdeme; hisz ok gépekké a polgármester eszközévé szücsztették volt! Urak, ez az indítványpartiak érdeme isten s világ előtt; fizetésüket a királyi törvényszéki bírákival nem egyenlíthetjük, azoknak sokkal több a dolga s az állam fizeti; mi pedig amazokat is tanácsosainkat is. Nekünk nincs subsidiumunk mint a szászvárosoknak. Ez közöttünk a különbség.

Izgatunk — mondja cikk-író. Igen is az önzés, az elnyomás, nepotismus, hatalommal visszaélés, a polgárok tulajdonság megterhelése ellen s főleg az ellen, hogy nemadozó birtoktalank, a városi rovatalknál s fizetés-emelésüknek bőkezűségüket a lehetőségig mérsékeljék.

Azt mondja a cikk írója, hogy a 40-esek pártolói a szervezetenél egyedül a köztöt tartották szemük előtt, tehát nem a maguk érdekeit. Jól van. Én is és pártunk is azt mondja. Tegyük tehát fogadást: a ki majd a polgármesteri, közügyész, gazdamester-üri és or-

szágos képviselői választásnál, tanfelügyelői állomás és kolozsvári egyetemi tanszékek betöltésénél sem maga, sem fia, veje, védenzei s szoknyás vitézi érdekében, valamint szintén az egyetemi dékán, tanári s más jó fizetési állomásokért nem kérelmez, nem kunyorál, nem korteskedik, nem veszteget, magát eszközül nem adja, a magas kormánytól a tett pártszolgálatokért bért nem kér, — az olyanról mondjuk ki: ez igazán városunk, s a közügyek embere, legyen neki megadva a tisztesség! A kiki ellenben a következtetés és nyilvános tények, a korteskedések, a választási és kinevezési eredmények az ellenkezőt mutatják meg, az ilyennek czime legyen önző, a maga érdekét a közérdekkel takaró, haszonlós, díja legyen pírónaság! ... Áll a fogadás? Én magam s a velem egy nézetben levők nevében elfogadom.

A mi ezeken kívül még ama cikkben van, t. i. az ily szók és kifejezések: handabanda, (készer) szószátyárság, képtelenség, értelem és logika kivégeztetése, logika és józan ész nyakatekerése, üzelem, akadékoskodás, haszonlatlan gáncsolódás, pennával hadonázás, logika és józan értelemhiány, ferdítés, gyanúsítás, rágalmasz, botor ráfogás, képtelenség, galimathias confusus apa, confusus képzeltető tehetség, épigon, bardarság, demagog izgatás, ilyen s amolyan fajta üzelmű ember — tehát egy cikkben 22 inurbanitás, az irodalmi illetet és közönséget egyiránt sértő, sőt a legdurvább gorombaság — ezekkel szemben nekem nincs fegyverem, ezeket írója egyszerűen visszaharintom, használja ott, a honnan tanulta, tán a ... vagy kártyaszatlok mellett: az irodalom nemes vitatérén ily nemtelen fegyvereknek felfogásom szerint nincs jogosultsága. ... Et hoc meminisse juvabit.

Udvarhelyszék, 1872. február elején.

„Nem próbáltam, de úgy hiszem,“ hogy nemesebb szellemi élvezetet alig nyújthat valami, mint ha a nagyreményű fia valamely fővárosról, pár évi alkotmányos utczaporverés után, nemes önteliséggel provinciára szorul, — ott meg aztán, mint veruschtter genie, a szintén veruschtter intelligencia gyönyörűségére s az ugynevezett „birtokosság“, „jóllefogott érdekei“ támogatására — „pennás legényi“ auctoritásképpen éli világát. Ez valóban Hochgenuss lehet!

Az én „kis birtokos“ társam B. ... M. ... a „M. Polgár“ 22-dik számában — ismét üzi a politikai szemfényvesztés művészetét s aratgatja a szintén „kis birtokos“, de igazi „bus magyarok“ helyeslő tapsait ...

Midőn a vészmadár sirva-ríva hiva többi fajrokonait, vijjogva csapong „a sülyedő hajó“ fölött: azt hiszik, hogy amugy felszeggem ő is nem holmi préda-félre les? Ne higgyétek.

B. M. „kis birtokos“ társam csaknem amugy „el-lenőri“ hangon szellőzteti — illetőleg ferdíti — a jan. 17 — 18-ki képv. bizottmányi gyűlés némely eseményeit, mely főképp a választási elnökök megállapításával foglalkozott. Chaque-un a son gout. Távol is legyen tőlem az én „kis birtokos“ társam finom izlését zavarni. Nem is állanék szóba sem vele a miatt, hogy Pálfi Dénesnek a virilis intézmény ellen emelt, azonban megbukott időszertűlen és esetlenül indokolt indítványát, s az a fölött folyt vitát fígaroi ügyességgel bonczolgatni vállalkozott; hogy kapcsolatosan az „Udvarhely“ cikkkezőjéhez holmi interpellatioforma kérdéseket intézett; és hogy Sz. — y-től (!) valamit tanult, és F. és T. uraknak a parlamentar interpellatio fogalmáról preleciót tartott. Hanem van ama tudósításban más „mondva csinált“ dolog, a mit én „kis birtokos“ társamtól nem irigylek ugyan, de szó nélkül nem hagyhatok; és az — a tudósítás tendenciája, a mely minden loyális alapot, minden igazságérzetet nélkülöz; de a melynek — par ordre de Mufti — mégis meg kellett iratodnia.

Miben nyilvánul ezen tendencia? Főképp abban, hogy ő nemesak fölvetett könnyelműen egy „másnak“, „grófilag“ odadobott nem éppen glacié keztűt, hanem szintoly könnyelműséggel annak tovább dobását is meg-szerkizolta; és e tette által egyszersmind csatlakozott a jeleit adja, hogy az udvarhelyszéki ál- „baloldali nemes-ség“ itkos vezérének jól felfogott demagog érd-kei előmozdítására — e synchusai munkára — vállalkozott. A ki nem lát, az világtalan. Az a bizonyos vezér-rfú, a ki vezeti őket, még mindig azt hiszi, hogy ha fejt az ujjában fölényre kapaszkodó családi uralom egyik másik dombjába bedugta, senki sem látja őt! és azt hiszik többi elvrokonai is, a miből az az idő tanúsága, hogy a ki isten meg akar verni, annak előbb az eszt veszi el. Ez a boszút Nemesis igazságszolgáltatása, mely kéri-lehetlen, s a melynek ítéletei ellen semmiféle jogmenedéknek helye nincs. Jó lesz tudomásul venni ezt másoknak is; mert ez elől Kanut sem menekülhet.

De hát tulajdonképp miért is jajgat az én „kis birtokos“ társam oly keservesen „más helyett“? Első sorban azért, hogy D. G. főkirálybíró ur miért nem tartott szivrepesztő és keserű könnyeket facsaró halotti prediciót az imádott hagyományos családi connexiók, „az ő nemesi tradíciók és modern demagogia színházává

sülyedett municipium“ hullája fölött? miért nem mondta el, hogy annak élő testén hajdonán a családi clique-nek „született“ és „választott“ nemes tagjai, szép pipaszó mellett, mily gondatlanul, mily parva sapientiaival, de annál nagyobb szájjal és minő beduin boldogságban élődienek vala? miért nem nyújtott bár egy reménysugárt annak halot. aiból ujjában és dicsően leendő feltámadására? és miért hogy nem jellelte mindenekföött, a fokes fénykorának, a felsarkantyú pengésének és az ősi három szilva kivirulásának hajnalhasadását?

Méltóságos uram! ha ön ezt megteszi, minden főben járó bünei (!), melyeket az udvarhelyszéki „fölségesen“ uralkodott, de 48-ban elcsapott, hanem azért az uszályhordók kegyelméből jövőben még fölségesebben uralkodni vágyó széki dynastia ellen elkövetett — meg-leendett bocsátva; kivéven azon egyellenegyvet, hogy ön Udvarhelyszéknek derék, eszes és becsületes főkirálybírája! És ime itt a bökkenő! E miatt kellett őt ex offo megátadatni; és miatt kellett a felsőtehémegyei meztelenségek ellensúlyozását, a „Magyar Polgár“-ban, egy szintén baloldali, de szörnyen eltévedt kitéréssel megkísértetni, a mint ez már jóelőre jelezve is volt.

Mindent tudunk! és a világ is meg fogja tudni nem sokára, és épen egy birtokostól, egy volt „nemes ember“-től — a ki még hozá nem is parvenu — tudja meg, a mit a kasztizenvedély eddig megtudnia nem engedett! Jól tudjuk, hogy „a nagyságos ur“ nem elvből, nem meggyőződésből, nem is pro aria, hanem csupán csak „pro focis“, csak családja konyhajáért baloldaliakodott Udvarhelyszéken! Jól tudjuk: miért és kikkel conferenciál Kereszturtt; jól tudjuk: miért faluz, és miért levelez egyik és másik széki atyánkfáival; jól tudjuk: hogy egész baloldaliakodása hamis czébs és eszköz, melynek segélyével, ha nem ma, de legalább holnap, uralomra jutna, majd akkor a jobboldal czege alatt, családi uralmának jövőjét megalapítani törekszik! — És akadnak emberek, a kik ezen törekvés utált zsoldjába szegődnek! ... „Hiszen fiatalok vagytok, fiatalok — (Petőfi)!

Még csak egy pikáns körülményre — az U. G. mondva csinált interpellatiójának tárgyára — reflectálok, „kis birtokos“ társam ezen kedvező vesszőparipájára, a melyért neki szíve vérzik, szíve fáj, s a melynek ellámentálásán szintén a jelzett tendencia epéje ömlik el.

Történt ugyan is, hogy ösztönserűleg a gyomor politika hozatott szönyegre; és én — megvallom — nagyon indokoltan találok, hogy „kis birtokos“ társam deli levente módjára, tőle kitelhetőleg ennek védelmére szált; mert hát elvégre neki is van gymra, mint épen más közönséges halandónak; a mit bátor vagyok onnan deducálni, hogy volt jobboldali idő, midőn egy bözd-járási dülősegédi szerény állomás elnyerése, egetverő „udvarhelyszéki álbaloldali“ nemes ambícióját — még neki sem sértette volna meg; a jövő pediglen a kereszturi járásra nézve, az ur isten titkai közé tartozik.

Igen tehát, megtörtént, hogy S. ... A. ... volt arvaszéki jegyző és leendő széki birtokos társam — a ki bírói állomáson alól még Bittó miniszter ural sem állott szóba — a törvényszéki szervezésnél történetesen kicseppent-e miatt szintén „udvarhelyszéki álbaloldali“ huszárra csapott fel a nélkül azonban, hogy a gymra urának eszárnyozdulatát tudomásul vette, s annak kedvéért természeti jogait fölalta volna.

Ezen gymor-rentenitá a mi specialiter udvarhelyszéki, a mi kitűnően 47-es baloldalunknak borzasztóan a szívére cseppent, és abból égető párt-, család-és profont-kérdést csinált; a tényállás pedig, a melyből e neveléses grávémenét kifundálta röviden innen daltalódik:

El — bekövetkezett januárius primája — és e nagy napon az udvarhelyi királyi törvényszék alkotmányosan és nyilvánosan életbelépettnak nyilvánította magát. — Csakhamar rákerült a sor, hogy a volt arvaszéki ügyiraitat a törvényhatóság átvegye; minthogy azonban Nográd municipális paroxismusa, vagy — találóbban mondva — galvánicus végvonaglás, és a mi a 47-es unicum baloldalunk familiaris- és kenyér-hazafiaszkodása miatt, anyaszéki szervezkedésünk rendes kerékvágásából kidöcsezt — nem volt mit tenni mást, mint a törvényhatósági arvaszéket ideiglenesen helyettesítés útján constituálni. De mielőtt ez megtörtént volna, főkirálybíró ur oly túlságosan előékeny volt, hogy a volt arvaszéki jegyző S. A. ... t, a törvényhatósági helyettes arvaszéki jegyzőséggel megküldni méltóztatott ... addigis ... mig ... S. A. azonban ezen állomás elfogadását ez időszert, méltóságán alólinak méltóztatott nyilvánítani; a miből aztán szép logikai renddel az következett, hogy a főkirálybíró, korlátlan jogával élve, arvaszéki jegyzőnek egy más alkalmas egyént helyettesített.

Erre azután összeszegtak és a képviselő bizottmány 17-ki ülésében szegénységi bizonyítványt állítottak ki, az az szokott obscuritással interpelláltatták (!) a főkirálybíró az iránt, hogy: miután az arvaszéki ideiglenesen helyettesítés útján constituáltatt; miután S. A. volt arvaszéki jegyző a törvényszéki szervezésnél állomás nélkül maradt; miután rajta, mint alkotmányosan választott tisztviselő, csakamugy könnyedén tudani főbenjáró hazafi bün elkövetése nélkül nem lehet; mikép

történt, hogy ő az arvaszéki helyettesítésnél mellőzte-tett? van-e a főkirálybíró urnak ezen eget-kérő alkotmányértéstről tudomása? és ha van: szándékszik-e azt egy bekövetkezendő tisztí ügyész, esetleg alispáni candidatiónál helyreülni, vagy nem? — Tessék kedvezőleg válaszolni, mert ellenesetben azonnal vád alá helyeztetik! Én ott a szögletben, ugy magamhan, azon nézetben voltam, hogy ezen mintaszerű interpellatió közöltessék a főkirálybíróval, s aztán a jövő ülésen válaszoljon reá; főkirálybíró ar azonban volt azon helyzetben, hogy a kellő fölvilágosítást, jogai esorbitása nélkül azonnal méltóságteljesen megadta. Interpelláló (!) ur természetesen nem lehetett meglegedve azzal. Ekkor fölállt az érdekelt fél (én pedig elpirultam helyette), és elsírta, hogy miután ő a volt törvényszéknél arvaszéki jegyző, és ugyanazon minőségben referens volt; a főkirálybíró által neki fölajánlott törvényhatósági arvaszéki jegyzőséget, rangján, tekintélyén, képességén alólinak tartotta.

Nem igaz ám, hogy referens lett volna ő! mert nem igaz ám, hogy a volt arvaszéknél — ugy miként S. J. — szavazati joggal bírt volna ő! s mert a ki e minőséggel nem dicsekedhetik, az csak amolyan „nos poma natamus“-féle referens, semmi más!

S. A. 500 ft évi fizetéssel volt arvaszéki jegyző; a főkirálybíró által neki fölajánlott arvaszéki jegyzői állomás pedig 700 ft fizetéssel van egybekötve. Nos nagyságos urak, nem különben tisztelt „kis birtokos“ társam? ugyan mi kisebbítő, mi ildomtalán volt ily constellatiók között S. A. urfira nézve abban, hogy ugyan azon, de magasabb fizetéssel egybekötött állomás tálczára téve neki fölajánlottott?

És még is akadt ember, a ki követelőleg, de annál esetenlebbül interpellálta a főkirálybíró, hogy S. A. — t — mint alkotmányosan megválasztva volt tisztviselőt (sic!) — egyéb arvaszéki ügyiratokkal egyetemben, miért nem vétette át successivo a törvényhatóság-hoz? oh Abdera! Aztán Demeter Domokos, Bencze Márton, Biró Sándor — ezek is kimaradtak, pedig alkotmányosan választott tisztviselők voltak? ezeket miért nem tetszett az interpellatióba bele foglalni? vagy miért nem tetszett az én philanthropicus „kis birtokos“ társamnak ezeket is fölajánlani? Hát Gáizler Lajos mit vétett szegény, hogy ennyire ignoráltattott?

Szinte feledem, hogy az én „kis birtokos“ társam, a ki igazság szeretetéről híres, még azon titulus alatt is nagyon jayveszkelt, hogy S. A. irnoki állomással lett meg kínálva! fölkérem S. A. urat, sziveskedjék világosítsa föl, hogy jegyzőség és irnokság két különböző tisztviselői minőség. Különben ismerem én fiatal képzett jogtudort, és ismerem nem egy volt törvényszéki jegyzőt, a kik nem tartották rangjukon alólinak még irnokságot is elfogadni. De hát más a rigó s más a fecske ugy-e bár?

Befejezésül még egyet nem hallgathatok el, s ez az, hogy én nem így, és nem egy ilyen utált firma alatt ohajlatam képviseltetni a mi kis birtokosság érdekeinket; mert ezen tekervényes ut elvégre is zöld ágra nem fog vezetni. Nekünk valahára önállóságra kellene vergődünnek. Nekünk emancipálni kellene magunkat egy magát leélt családi politika lidércnyomása alól, a mely mig bennünk önző érdekei előmozdítására használt föl, addig mi — kevés kivétellel — koldus botra jutottunk, hanem azért fél örülten dobogjuk még ma is annak gyönyörűségére, de a világ gunyakacajja közt: „koldusbot és függelenség!“

Tessék tanulmányozni, hogy anyagi és szellemi hanyatlásunk minő dimenziókat vesz; tessék fürkészni ennek okait és az elfoglaltan reá fog jöni, hogy mi egy átkos családi politikának voltak áldozatni. Ezen elsatnyító e mételeyöz befolyásnak köszönhetjük, hogy ha itt-ott egy-egy képesség szorványosan kiemelkedik is közülünk, de másfelől elszomorodva kell constatlúnunk, hogy — őnt sem véve ki édes „kis birtokos“ — vagy 20 — 25-ön dicsérjük a tudatlanság istenét a fiatal nemes nemzedékből, a kik rendesen még az iskolákat sem végezték. Pedig a száraz kutabőr ma már nem elég biztos védpaizs az élet viszontagságai ellen, mert a nemes levél nélküli életrevaló concurrensnek nagyon elszaporodotak. Egy „kis birtokos“.

A magyar vasuti tisztviselők érdekében.

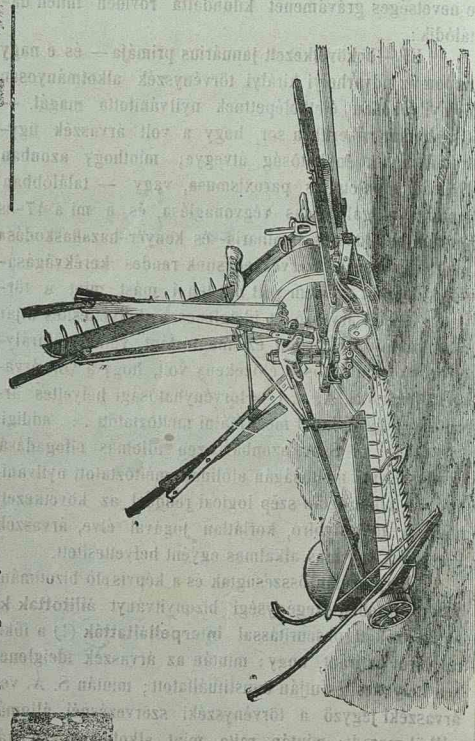
(Cs. T.) Nem szeretjük a prokátoroskodást, s különösen nem szeretjük e tisztet magunkra vállalni; — oly esetben azon mégsem hallgathatjuk el a méltányosság szempontjából folyó meggyőződésünk kifejezését, midőn azt látjuk, hogy egy, vagy több intézet erkölcsi becsülete támadatik meg alaplatlanul és minden helyes ok nélkül.

Igy a fővárosi sajtó több ízben szólalt fel az ellen, hogy magyar vasutainknál a hivatalos nyelv nem mint kellene, magyar, hanem német.

Nem akarjuk e dolog valódiságát kétségbe vonni, mert nem szeretünk magunknak meggyőződést afelől, vajjon ez minden vasutnál így van-e? És nem is zótoltunk volna e tárgyhoz, ha abból személyes kérdés nem csináltak volna az illető lapok.

*) Lásd: „Reform.“

Robey & Company Limited,
angol gépész-mérnök és gazdasági gépgyárosok,
Pesten, üllői-út 1. sz. alatt,
sielnek ezennel közhírré tenni, miként sikerült WOOD-ny. A. amerikai arató-gépgyá-
rossal Amerikában és Angliában jelenleg legjobban elismert CHAMPION-féle arató-
gépek és WOOD-féle kaszálók kizárólagosan Magyarországon szerződni. A híres
WOOD-féle amerikai gyárban készült gépekből eddig már 153,371 adatot el, mely
nagy összeg a gépek széleskörűségeiről legjobban kesztetik, tekintve sem véve azon
tényt, hogy a különféle kiállításokon és kísérletek alkalmával 400 emberen felül nyertek
a föld minden országában, beleértve a legelső díjakat, melyek csak valaha adtak a
gazdasági gépészet terén, hasonló czélokra készült gépeknek.
CHAMPION-féle magánlerakó arató-gépek és WOOD-féle kaszálók Magyar-
ország számára csak általunk rendelkezhetőek meg, és habár ezen gépekből nagy készletet
is tartunk raklárunkban, ezennel tökéletesen felkérjük a nagyérdemű gazdaközön-
séget, becses megrendeléseit minél előbb kezeinkhez juttatni, hogy azokat a szokott
pontossággal kellő időben végrehajthassuk.
Hogy ezen gépekhez kívánatos tartaletrészek is nálunk mindig készen találhatók,
felelőseink gondojuk felelősen.

Egyáltalán van szerencsénk jelenteni, miként Patent Vasmű és vasgerendás
cséplő-gépeinkre már eddig is rendkívül számos előjegyzésünk vannak az 1872-ki
kiállításunk óta, mert is a venni szándékozókat teljes tisztelttel felkérjük, megrende-
léseiket mihamarabb beküldeni.
Hogy gőzmozdonyaink az 1869-iki színhelyi és 1871-iki miskolci kiállításán
a legkevesebb tüzetlenség-nyugalom, a legrovidebb idő alatt a legtöbb gőzt produkáltak, s
hogy tavalyi patent vasmű és vasgerendás cséplő-gépeink az első díj 30 arannyal és a nagy arany-
éremt nyert, továbbá hogy patent vasmű és vasgerendás cséplő-gépeink tartósságára és nagy
munkaképességére nézve minden más, hasonló czélra készült gépekkel fölülmúlunk, eléggé
ismeretes tények, minsem hogy szükséges lenne gépeink tökéletességére vitt czéljaink
segít bővebben is bizonyítani.

Robey & Company Limited,
Pest, üllői-út 1. sz.
Képes árjegyzékek ingyen kaphatók.
(395) 3-24

Megjelent és Demjén László
könyvkereskedésében Kolozsvárt és általa minden
könyvárusnál kapható:
Kolozsvár története.

Első kötet.
Oklevéltár. (1) Ös. o. és képek. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.
Egy külön kötet világszerte rejtőzök. (36 tábla.)
Irtá Jakab Elek.
Ara 10 ft.
(327)

Ez mind tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dícsértem és aján-
lani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e
munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Stessen tehát a város értelmes
közönsege, e munkát pártfogása alá venni és terjesztetni, hogy a nagyszorgalmat és
szakudós iróba minél több kedvet öntsen e munka folytatására, melynek legértékesebb
része az utjabkor története lesz. A ki megszerzte magának ezen 3 részből álló első
kötetet, az bizonyára érdeklődik fogja lapozgatni és benne bővítködni, s a folytatást
minden áron megszerezni magának.

Demjén László.

Hivatalos.
Sz. 42 — 1872.
1-3 (405)
Árlejési hirdetés.
A szamosvári mag. kir. országos egyen-
lített helyiségekben szükségeltető, részben kö-
nyves, részben pedig ács munkát igénylő na-
gyobb mérvű helyreállítások eszközözése a nagy-
mértékű mag. kir. igazságügyminiszterium-
nak folyó év január hó 5-én 22273 — 1874
szám alatt kelt rendeletével, az e czélra elő-
írányzott 4539 ft. 9 krajt építési összeg keretén
belül engedélyeztetve, ezen munkálatok biz-
tosítása tekintetéből folyó év **martius hó**
5-én délután 10 órára egy az intézet hi-
vatalos helyiségében megajánlani nyílvános ár-
lejtést íratik ki, melyre a vállalkozni kívánók
azon észrevétellel hivatalnak meg, miszerint ezen
árlejtéshez az előirányzott összeg 10%-nak
bánapénzült leendő tetéte után mindenki hozzá
szólhat.

Az ezen vállalatra vonatkozó szorosabb fel-
tétel, hogy szűnjen a többi mitani iratok is az
intézet hivatalos helyiségében a szokott hiva-
tatos órák alatt addig is megtekinthetők.

A mag. kir. országos egyenlített igaz-
gatósága. Szamosvárt, 1872. február
6-án.

Boér János
írógyűző
Sz. 393. Mag. keleti vasút.
2-3 (406)
Hirdetmény.

A magyar keleti vasút Kolozsvárt állomáskö-
z. 1-6. felügyelőségétől ezennel közhírré tételik,
hogy egy helyitt Kolozsvárt építendő műhelyre
200 cubic öl bányai kő és egy millió téglát szük-
széget beszerzésére igényt tartó
üzletemberek azon hozzájárulással kerestének
meg, hogy ez iránti Offeritjukat 1. év február
végéig az 1-6. építészeti felügyelőségnek ko-
lozsvárti közép-utca Heller házánál lévő rod-
dába adják be — megfigyeltetvén, hogy csak
cautióképes vállalkozók fogadjanak el.
Közlelőbbi feltételek az enlített iródban fog-
nak közölletni.
Kolozsvárt, 9. február 1872.

Nem hivatalos.
Az építészeti osztály ménök.
Kolozsvárt, 9. február 1872.

A Gámán J. örökösök
KÖNYV-NYOMDÁJA
(Kolozsvárt)
elvallal s gyorsan és a legutányosabb árban elkészít mindennemű nyomtatványt
a kir. törvényszékek számára, el lévén látva a szükséges mintázatokkal.
Ezen kívül mindenféle könyvnyomdai munkák pontos és gyors elké-
szítésére vállalkozik.
(346) 14 — *
A nyomda a megfelelő számú gyors- és kézi sajtókkal van ellátva.

Nyilvános számadás
a muzeum-utcai óvoda és gyermekkert javára f.
hó 8-án rendezett álarcosz vigalom bevételeiről és
kiadásairól.
A) Bevétel.
a) Egyes jegyek árából 137 ft 40 kr.
b) Felülfizettek: gr. Péchy M. 5 nmltsága 10 ft,
Bányai Vítális 2 ft, Demeter Károly 3 ft, Sigmond Elek
2 ft, Varga Dániel 1 ft, Szűcs Géza 2 ft, dr. Incze Mik-
lós 2 ft, K. Blasini Domokos 5 ft, Stark József 2 ft, dr.
Brandt 3 ft, dr. Matsik 5 ft, dr. B 10 ft, Sárkány Ferencz
2 ft, Macskási Sámuel 2 ft, id. Lászlóvszki Péter 5 ft,
ifj. Lászlóvszki S. 4 ft, Hutfless Károly 4 ft, Glück Jó-
zsef 1 ft, dr. Bartha János 2 ft, Sz. Gy. 1 ft, egy vig
társaság a vasutól 44 ft, egy maszk 2 ft, egy maszk 1
ft, Baló Sándor 1 ft, Hancz Györgyné 1 ft, dr. Csiki
Viktor 3 ft, egy névtelen 1 ft.
Összesen 114 ft. Bevételek 251 ft 40 kr.
B) Kiadás.
a) Redoute hasznabérletjének az összes költség
fedezésére 150 ft.

A hirdetések és jegyek Stein János szívességéből
ingyen nyomattak.
E szerint tiszta jövedelem 101 ft 40 kr, mely ösz-
szeg a beruházási költségekből fennmaradt adosságok
törlesztésére fordítottak.
Fogadják a t. résztvevők és felülfizetők szíves kü-
szönetünket. Kolozsvárt, 1872. febr. 10-én.
K. Csoma János, **Szász Domokos,**
az óvoda vez. óvodafelügyelő.

UJDONSÁGOK.
Kolozsvár, február 14. 1872.
— **Szinigazgató Fehérvári** ur közelébb ismét
Pestre rándult, hogy az itteni repertoir érdekessé tétel-
ről gondoskodjék. Sikerült a fővárosban több első-
rendű művész és művészt megnyerni, úgy hogy a je-
len szinidény hátralevő részében több operai és drá-
mai vendéggel fogja a műpártoló közönseget meglepni
Neveket egyelőre még nem említünk most csak annyit
hogy legközelebb **Temesvári** ur a pesti nemzeti színház
volt tagja érkezik ide, s több ideig fog színpadunkon
vendégkép működni
— **Greguss Ágost.** a pesi egyetem bölcsészeti
karának folyó 11-én tartott ülésében következő a kar
által elfogadott indítványt tette: kéressék fel a vallás- és
közoktatásügyi minster ur, hogy az 1872. évi országos
költségvetésben tanárok kiképezésére megajánlott 20,000
ftnyi összegből egy a képművészet körében jártas
egyen számára 1200 forintos utazási ösztöndíj kiadására
szabályszerű pályázatot hirdettesen ki. E segédkezés ha-
zaai építészetiünk s szobrászatunk fejlődésére, tekintve
Olaszország s különösen Róma antik műemekeinek
széptani és műtörténelmi szempontból felfogott tanulmá-
nyozási, a legszebb reményekkel kecsegtethet, mivel e
kisszerű kiadás az illető által reprodukálnék a szezt
ismeretek tanszéken, vagy irodalmilag, vagy gyakorlati
térén lett érvényesítése által.
— **A muzeumkerti tó** jégütőre szép szamu
t. csáklázó és néző dilettans publikum látogatja. Az
idő kedvez a csáklázóknak, a téli szorakozások első-
rendű mulatságainak, melyeket pár nap óta katonai
zene mellett gyakorolnak.
— **Quiproquo** jelenet egy vasuti állomáson.
Egy mérges arcú öregasszony kihajol a coupe ablakon
és lekiált a vezetőkre: Hallja conductor, szabad ebben
a coupeban dohányozni. Ha azon uraknak odabenn
semmi kifogásuk ellene — felel a vezetőnk szolgálat
készen — akkor az asszonyság bátran pipázhatik.
— **A lovas katonaság** jövőre minden évben
kétszer változtatja helyőrséget, melylyel azt akarják el-
érni, hogy ne csak egyes helységek terheltesenek a
szállásolással, hanem minden helység egyformán viselje
a beszállásplást.
— **A na yvárdi jogakademia** hallgatói folyó
hó 6-án gyűlést tartottak, melynek tárgyát az ügyvédi
rendtartás iránt hozott miniszteri javaslat azon része ké-
pezte, mely az ügyvédi diploma elnyerésére 4 évi gyakor-
lat kimutatását tűzi feltételül. Egy ötös bizottmány vá-
lasztatott, mely egy minden jogakadémiához czimzendő
körlevél kidolgozásával bízott meg, melyben a társaka-
derik egy közös, az igazságügyministeriumhoz adressált

A közönsegek köréből.*
Kolozsvár, febr. 8. 1872.
Az „Erdélyi kölcsönös jég és tűzkármentő tár-
sulat”-nak 1866. ápril 3-án tartott rk. gyűlése által
összebonyolított, függőben maradt ügyének mostan — a
szabályok értelmében — megkezdett tisztázása alkalmá-
val, többfelől azon vón nyilvánult: **mintha ezen intézet**
ügyfolyamának meg állítása, az igazgatóság napvi-
lagra került, **rosz kezelés, vagy gondatlan, pazar gaz-
dálkodás miatt, kellett volna bekövetkeznie.**
Mivel pedig, az ily esetleges feltevés — tekintve,
hogy a társulat rendes s az évi számadásokkal foglako-
zott közgyűlést, ugyanazon évi február 26-kán már
megtartotta volt, mely a tagok érdekében kihatólag, s a
szabályok alapján máskint intézkedett, mint a hamar
*) Az e rovatban megjelenő közleményekért csak a
sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerkesztőség.

Azt állítják ugyanis, hogy a „magyar királyi ál-
lamvasutaknál,” ugy a központban, valamint a forga-
lomnál, a német nyelv van használatban, kizáróla-
gosan!
Ez oly állítás, mely minden józan ember előtt
alaptalannak fog feltűnni.
Mi, kik a nevezett vasut ügyeit igen jól ismerjük,
a kik nem egyesek szavai folytán, hanem magunk tetteleg
szereztünk meggyőződést, mindezen állítások ellenére
bátran ki merjük azt mondani, hogy a magyar kir. állam-
vasutaknál a kezelés nem hogy nem magyar, de kizá-
rólagosan magyar nyelven történik.
Ki ezt nem hiszi, győződjék meg!
Menjen a főkönyvezetési osztályba, és látni fogja,
hogy ott a könyvek, az 1871. év január 1-től kizáró-
lag magyar nyelven vezetettek. Minden ügydarab,
mely ezen osztályból jön kizárólagosan magyar nyel-
ven van fogalmazva.
Menjen az igazgatóság bármely ügyosztályába és
látni fogja azt, hogy az állítás alaptalan, és hogy ez in-
tézet talán legelső az, ki a magyar nyelvet használja.
És a forgalomnál? — Hogy ott a magyar nyelv
használtatik, tanuja annak minden utazó, ki az állam-
vasututalain ulaz.
Kár tehát oly igen nagy lármát csapni ott, hol az
épen nincs helyén. Hogy mostanáig még mindig vannak
német egyének alkalmazva? — Ezen, józan ember meg
nem ütközhetik! Természetes kifolyása ez, a beállott
változásnak: Vajjon Szt-Gellérthegyét ellehetne-e egy
nap alatt hordani?
Horváth Alejos ur, a magyar államvasutak köz-
ponti felügyelője, s jelenleg igazgatói helyettese, ki ma-
ga is magyar ember, a legjobb reményekre jogosít, s
mi hisszük is, hogy be fogja bizonyítani némely ujdón-
dásznak azt, hogy mily helytelen volt állítása akkor, mi-
dön a nevezett intézetet „németiség”-gel vádolta.
Különben sokat tett már mostanig is, mi szakkép-
zettségének valamint hazaszeretetének elég bizonyysága.
Csak ezeket óhajtottuk az igazság és méltányság
érdekében elmondani.

utáni ápril 3-iki „rendkívüli”, az ügyfolyam oly rohamos
megszüntetésével — könnyen oly gyanúsításokra ad-
hat alkalmat, mely által a tagok szabálysabta kötele-
lezettségét teljesítését, s ekkint megindított kibontakozást
az illetők kárára megnehezítené. Mindezek elhárítására
nézve kötelességemnek tartom, az ügy- és a tisztelt
tagok érdekében, nyilvánítani:
Miszert az „erdélyi kölcsönös jég és tűzkármentő
társulat” igazgatóságánál, a különböző munkálatok egy-
gyüttes összhangoztatása tekintetéből is, a feltétlen nyil-
vános kezelési rendszer uralkodván, ekkint semmi
nemű egyoldalú magán eljárásnak, vagy kezelésnek,
helye nem volt és nem is lehetett. Ekképpen, az inté-
zetnek minden nemű könyvei, s irományai, bár kinek
is — a ki csak némileg érdeklődött — mindenkor az
intézet irodájában betekintés s legkiterjedtebb rész-
legit tudomásvétel végett rendelkezésére állott s
áll még most is; továbbá pedig:
hogy az évi számadásokra kijelölt bizottságok
munkálata mindenkor több hétig tartván, behatandó a
legkisebb bevételek és kiadási tételekig, kiválóan csak is
ezen intézetnél szokásba volt — **nyitott ajtók előtt** folyt,
és hogy ebbeli munkálat megkezdése, a kitűzött közgyü-
lés kihirdetésével mindanyiszor a helybeli-s távolabbi
lapok által közhírré tetetett.
Ily módon vizsgáltatott meg az 1865. évi száma-
dás is, és pedig az évi eredmény rendkívülsége miatt —
saját magam indítványára — megkegőztetett számú bi-
zottsági tagok által, kiknek az ariá vonatkozó s 1866.
évi február 26-kán bekövetkezett rendes közgyűléshez
tett jelentése következően szól: „Tisztelt választmány t
Folyó hó 7-ről 455 — 1866 sz. alatti megbízása követ-
keztében nem mulasztá el előlirt bizottság, a társula
üzleteredményéről a mult 1865-ik évről szerkesztett
igazgatói számadást megvizsgálni, s minden körülmények
iránt, melyeknek kiderítése a bizottság feladatául tűze-
telt ki, kellő meggyőződést szerezni. Mely eljárásról
következőkben tesszük meg tiszteletteljes tudósításunkat:
„A mi az 1865. naptári évről szerkesztett igaz-
gatói számadást illeti, ennek minden egyes tételei bi-
zottság által beható vizsgálat tárgyává tettelek, s mi-
után az, azok tanúsítására szolgáló fő- és mellékköny-
vek, levelezések és részletes számlák gondosan átnézte-
tek, s ez utóbbiaknak viszont minden tanuokmányai, ugy
a bevételi vagyis fedezeti, mint a kiadási s illetőleg szük-
ségleti tételekre nézve rendről-rende megvizsgáltattak
nem kétkedik a bizottság teljes meggyőződése szerint
nyilvánítani: miszerint az érintett 1865-ik évi igazgatói
számadás minden tétele a tényállás szerint hiven és pon-
tosan vannak megállapítva, valamint azt is, hogy a
számveteli eljárás, a meglevő fő- és mellékkönyvek ál-
tal ugy van elintézve, hogy az a rendes könyvvitel ki-
vánalmainak, a kellő kerekedségnek és a végeredmény
bármikori ellenőrizhetése czéljának teljesen megfelel.”
„Kolozsvárt február 19-kén 1866”
Páll Sándor m. k. **Forrai Ferencz m. k.**
kormányzói titkok. tart. kir. főszámvév.
Ocsvai Ferencz m. k. **Ferenczi Mózes m. k.**
tanár. tart. k. főszámviv. alszámvév.
Vizsgáló biztosok.
(Vége köv.)

Id. felelős szerkesztő: **Sándor János.**